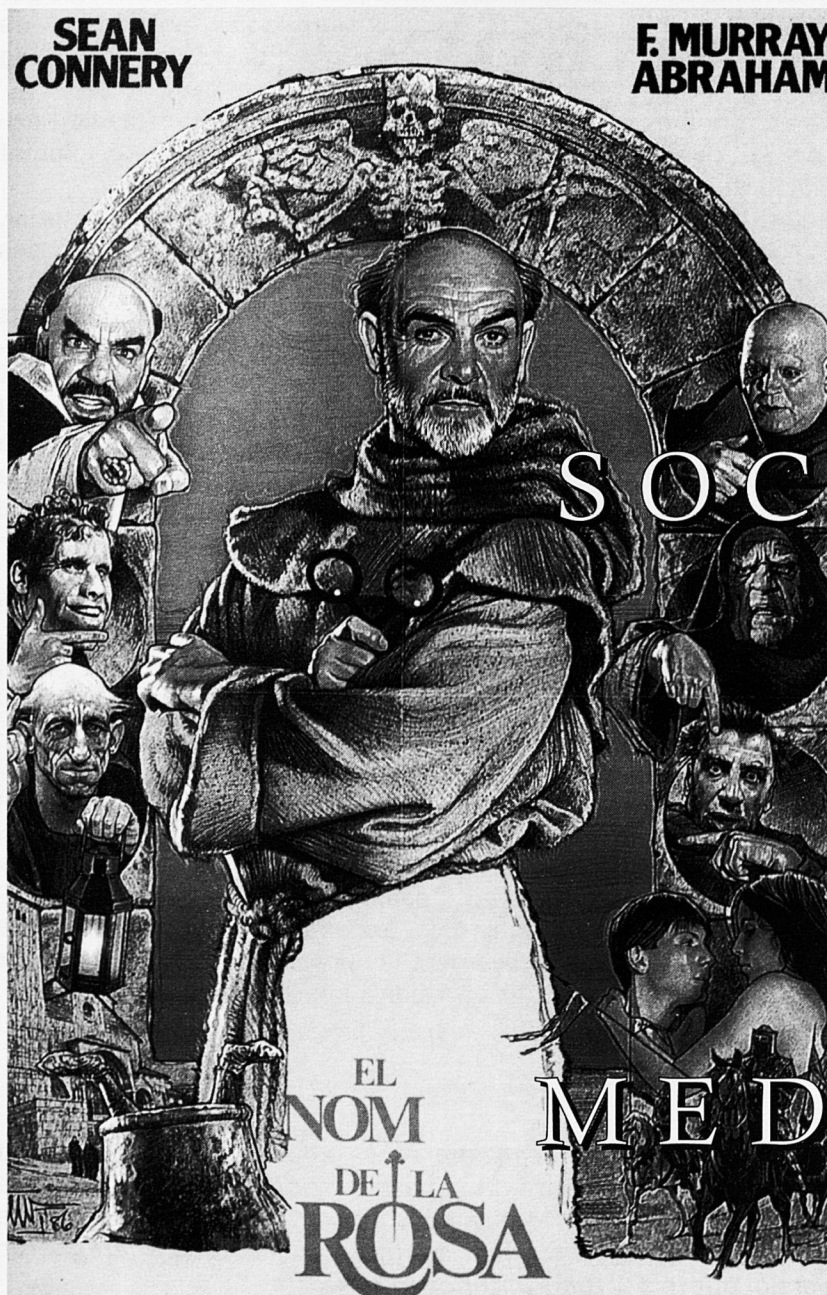

Un Projecte per a l'àrea de les CC.SS a l'ESO

Antònia Riera Riutort
IES Santa Margalida

LA

SOCIETAT

BAIX-

MEDIEVAL

Els projectes a l'Ensenyament Secundari, i a CCSS sobretot, són un sistema de treball quasi perfecte. L'edat dels alumnes i els nivells dels seus aprenentatges, els fan gaudir d'una considerable autonomia que facilita i agilitza la tasca. Per altra part, aquest sistema, resulta una font considerable d'autoestima ja que són un marc propiciatori d'exteriorització de reaccions i sentiments de tot tipus.

Els projectes tenen en aquestes consideracions uns dels seus elements més atractius, encara que el que els fa més recomanables, a nivell didàctic, són:

1. La seva capacitat globalitzadora: el punt de partida, únic i primer són els coneixements previs dels alumnes. Tot el seguit d'objectius, continguts, etc. s'inicien aquí.

2. La programació d'activitats per part del professorat no significa cap tasca forçada, ja que els projectes inclouen totes les activitats que proposa la LOGSE a l'hora d'exercir el tercer nivell de concreció.

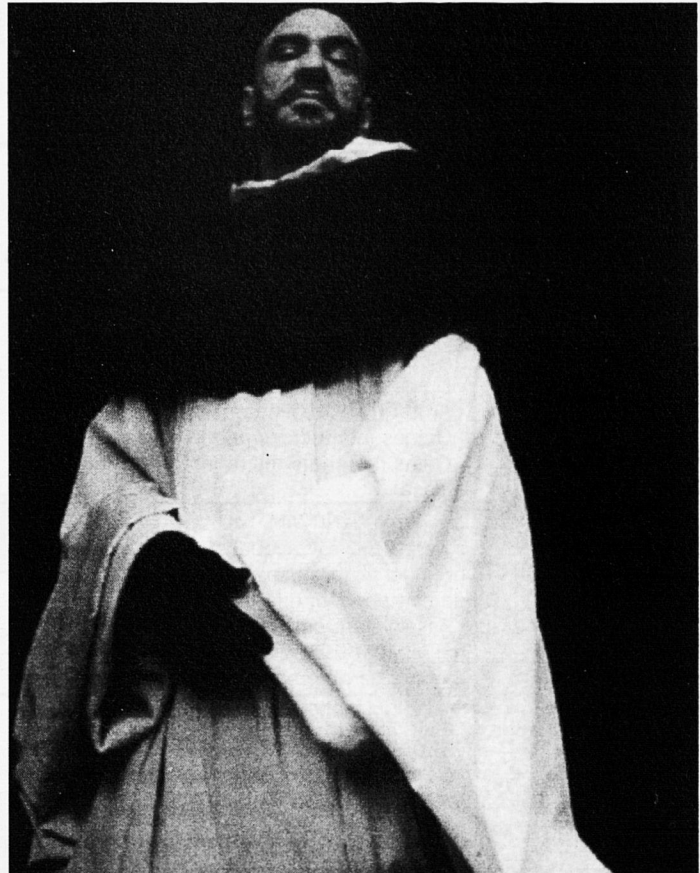
Però, dissortadament, no tots són avantatges a l'hora d'escollir aquest tipus de tasca. Els projectes es troben millor dins un horari no gaire estructurat o massa fragmentat com el que predomina dins l'ensenyament secundari.

Per altra part la seva característica principal, la globalitzadora, pot xocar ben de front amb qualsevol programació, ja que la implicació tan directa de l'alumnat ens pot conduir per uns camins totalment inesperats, element que implica, per part del professorat una acurada preparació, ja no només del que es farà, sinó també del que es podria fer.

Presentar-vos un resum d'aquesta tasca resulta bastant difícil, però he decidit només donar-vos una mostra de l'esquema que pot seguir qualsevol projecte, més o menys adaptat al tema de l'època baix-medieval i el mapa conceptual que ens va servir de guia per desenvolupar el tema (aquest mapa conceptual va sorgir de les preguntes que feren els alumnes). Per desgràcia no us puc transmetre ni la preparació prèvia de possibles

i crec que presenta bastants garanties d'èxit.

El que segueix és l'ESQUEMA DELS PROJECTES que té la següent composició i interpretació. Ens trobarem amb tres columnes, la de REFERENTS, PAUTES DE TREBALL I la darrera, ACTIVITATS A DESVOLUPAR. La de l'esquerra, la dels referents, és la columna que d'alguna manera podríem anomenar institucional, es la que pertoca al camp dels prin-

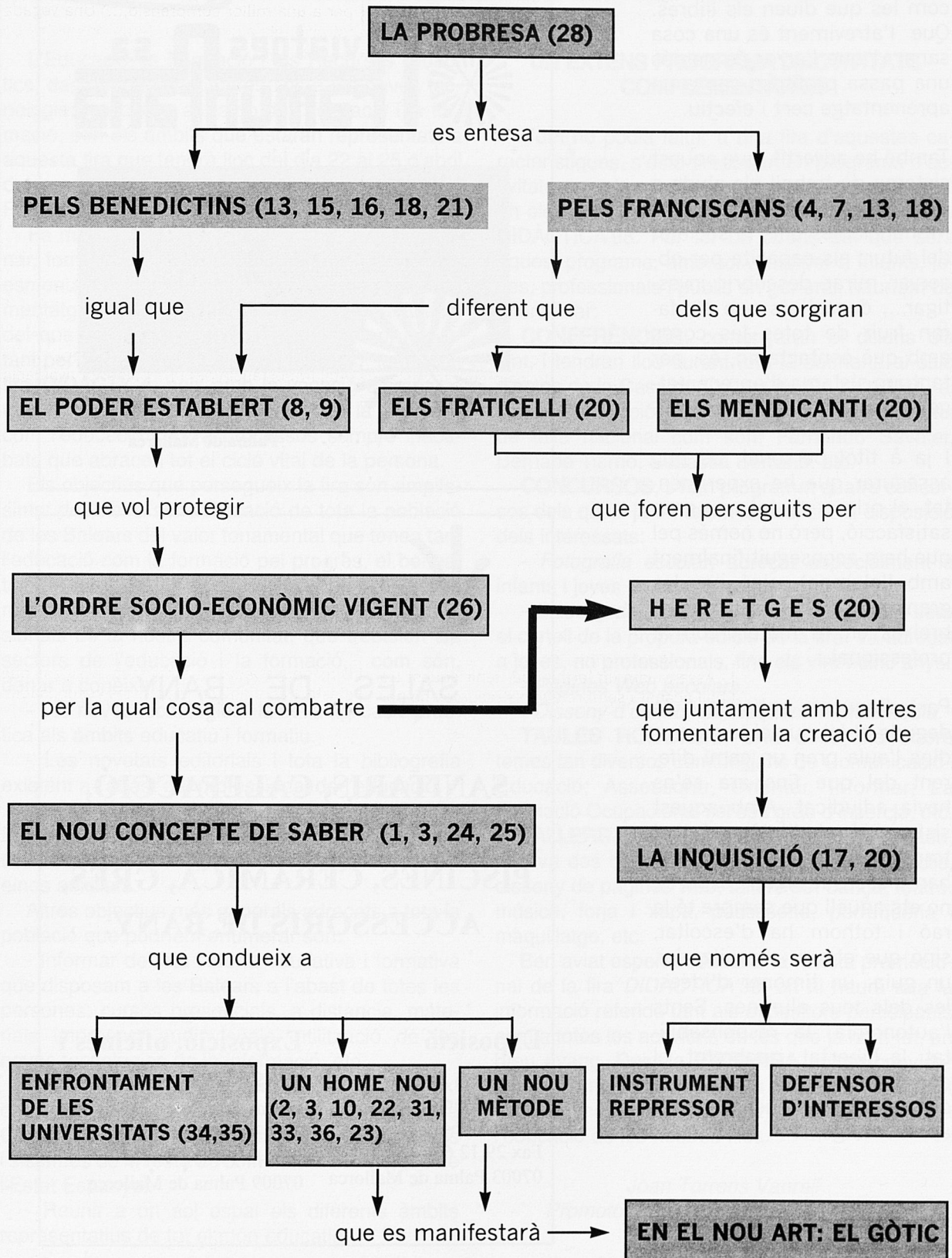
objectius, continguts, actituds, ni les lectures preliminars, ni les tasques d'observació, ni tampoc l'entusiasme dels alumnes que acolliren la tasca; tampoc puc plasmar totes les activitats que de manera paral·lela es dugueren a terme com les de : lectura, concentració, recerca, organització del treball, el treball en grup, i a més, a més tota la formació conceptual. Però ho he experimentat positivament

cipis. La del centre, són les pautes de treball per aconseguir que la teoria es pugui fer realitat, és per tant, la passa intermitja entre la teoria i la pràctica, la qual trobarem desenvolupada en la columna de la dreta. Les dues primeres, esquerra i centre són les mateixes per a qualsevol projecte; la de la dreta, canvia segons el tema elegit.

REFERENTS	PAUTES DE TREBALL	ACTIVITATS A DESENVOLUPAR
1.- NIVELL DE CONEIXEMENTS PREVIS	1.- QUÈ SABEM SOBRE.....? - Anotar tot el que es pot sentir, percebre, ocórrer. - Ordenar-ho. - Escriure-ho amb claretat (és el punt de partida del treball).	1.- Tendrem una classe a gran grup on tots hi direm el que sabem del tema: l'època baix-medieval. Un secretari anirà apuntant el que es diu i es passarà una còpia per a tots.
2.-MOTIVACIÓ: NOUS CONTINGUTS	2.- QUÈ ENS AGRADARIA SABER DE.....? - Fer-se preguntes concretes sobre alguns aspectes. - Agrupar-les per temes o blocs de relació. - Seleccionar les que més interessin.	2.-Abans d'introduir-nos dins aquest apartat veurem una pel·lícula, "EL NOM DE LA ROSA".Introduïda per part del professor (explicar com s'ha de mirar el film, i orientar per a una millor comprensió,...) Una vegada fet això, els alumnes es faran preguntes de tot tipus, de caire intel·lectual, de caire afectiu, ètic, estètic, instintiu, ideològic... Una vegada fetes aquestes preguntes les dividirem en seleccionades, que seran les que faran el posterior mapa conceptual adjunt. Les no seleccionades es contestaran en el mateix moment, ja que són massa tancades i per tant, no susceptibles a la investigació. Les seleccionades, es posaran amb ordre. Aquesta primera fase ens permetrà detectar els coneixements previs i també l'actitud de l'alumnat davant el tema. Podrem passar a una tercera fase.
3.-PLANTEJAMENT D'HIPÒTESIS	3.-QUINA RESPOSTA DONAM A LES PREGUNTES ANTERIORS? -Escriure les respostes que us semblin més acertades a cada una de les preguntes seleccionades.	3.- Intentarem entre tots donar una resposta intuïtiva de totes les preguntes anteriors. Aquesta fase que sembla una bogeria és de vital importància per una posterior avaluació i sobretot per una autoevaluació.
4.- ZONA DE DESENVOLUPAMENT PROPER I RECERCA D'INFORMACIÓ	4.- COM PODEM COMPROVAR-HO? ON PODEM TROBAR INFORMACIÓ? - A qui podem preguntar? - Quins arxius podem consultar? - Amb quines biblioteques podem contar? - Quines institucions poden ajudar-nos? - Quins materials tenim ja a l'aula, al centre, a casa...?	4.- Començarem a posar sobre la taula els possibles recursos de què disposam: humans i materials.
5.ORGANITZACIÓ DE LA INFORMACIÓ	5.- ENS ORGANITZAM - Repartim les tasques entre tots els membres del grup/s i segons l'activitat el nombre de components diferirà. - Assenyalam un termini per tenir aquest treball acabat i sempre que els recursos ho permetin s'ha de respectar aquest compromís.	5.-Ens organitzam per grups. També es decidiran els seus caps i una organització de tasques més o menys temporalitzada. Dins aquest apartat s'ha de mentalitzar que s'està treballant en grup, i les responsabilitats que això comporta.
6.- AVALUACIÓ PROCESUAL	6.- EL DIA ASSENYALAT FEIM UNA POSADA EN COMÚ, FENT UNA EXPOSICIÓ DEL TREBALL INDICANT: - El que s'ha fet. - Com s'ha fet. - Amb quines dificultats ens hem trobat i com les hem resolt. -Quina informació hem recollit.	6.- Es farà una exposició del procediment dut a terme, de les dificultats, com s'ha resolt qui els ha ajudat, en definitiva les possibles sol·lucions que ajuden a la realització d'altres activitats.
7. ELABORACIÓ DE CONCLUSIONS	7.- PREPARAM LA INFORMACIÓ OBTINGUDA ENTRE TOTS PER EXPOSAR-LA A UN ALTRE CURS, A GRUPS DE PROFESSORS O PARES O ALUMNES D'ALTRES CENTRES. FINS I TOT SI A LA LOCALITAT HI HAGUÉS MITJANS DE COMUNICACIÓ TAMBÉ ES PODRIA PLANTEJAR.	7.- Organitzam la informació per ser transmesa. Com, qui, on..... i el més important, per què, ja que segons els destinataris aquesta organització es farà de diferent manera. També es poden dur a terme informacions a diferents grups i així la participació és més gran.
7.1.FUNCIONALITAT I EXPRESSIÓ	7.1.-ORGANITZAM UNA CONFERÈNCIA SOBRE..... - Decidir qui serà o seran els ponents. - Elaborar un programa per informar sobre el títol de la conferència, els ponents, el lloc, l'hora i sobretot mirar que estigui ben fet i sigui atractiu.	
8.- AVALUACIÓ FORMATIVA	8.- AVALUAM TOT EL PROCÉS SEGUIT FINS ARRIBAR AL FINAL PASSA A PASSA. -Tornar agafar les preguntes que s'hagin plantejat al punt 2. -Intentar tornar a respondre-les, però ara amb la informació obtinguda. - Comprovam si les respostes coincideixen ara amb les que havíem contestat abans.	8.- L'avaluació consistirà a respondre totes aquelles preguntes que l'alumnat al començament de l'activitat havia fet i ja havia respost de manera intuïtiva. Ara després d'haver treballat el tema des de molts de caïres, amb molta d'informació si són capaços de contestar, vol dir que han après, per tant que el procés ha estat adequat.

De les preguntes que els alumnes van fer, en seleccionaren 36, i elaborarem un **MAPA CONCEPTUAL** que ens va servir de guia a l'hora de desenvolupar el treball.

Aquest mapa conceptual es va repartir a tot l'alumnat, però els grups només treballaren uns determinats apartats. Més tard, cada grup va comunicar a la resta de companys la part que li correspongué. Com a treball final s'entregà un dossier individual que consistia en una síntesi de tots aquests apartats. (Els números que trobareu al costat de cada concepte és el corresponent a les preguntes)

Com a conclusió, i, pel que fa als alumnes, he observat que treballant d'aquesta manera, els estam comunicant una sèrie de valors, (encara un poc apartats del món de l'ensenyament) com són : que ells són importants, que tenen coses a dir i que són valuoses, tant com les que diuen els llibres. Que l'atreviment és una cosa sana, i que l'error és només una passa profitosa cap a un aprenentatge cert i efectiu.

També he advertit, que aquest sistema de treball els ajuda a desenvolupar unes capacitats irrenunciabls dins la societat del futur: els capacita per observar, mirar, descobrir, investigar..., capacitats que els faran fruitir de totes les coses amb què contactaran, és, per tant, un sistema d'aprenentatge utilitarista al cent per cent.

I ja a títol personal, us puc assegurar que he experimentat, el primer de tot una gran satisfacció, però no només pel que hem aconseguit finalment amb l'alumnat, sinó per les grans possibilitats que descobrim en tu mateix com a professional.

Part d'aquesta satisfacció és deguda al fet que el teu paper dins l'aula pren un camí diferent del que fins ara se'ns havia adjudicat. Amb aquest sistema no ets l'interpret ni el transmissor d'uns textos que han dissenyat alguns experts, no ets aquell que sempre té la raó i tothom ha d'escoltar, sinó que ets un organitzador, un guia, un timoner d'idees: les dels teus alumnes. Sents l'autonomia, la responsabilitat, la llibertat, i sobretot, el compromís i la implicació dins el procés d'ensenyament-aprenentatge. □

Més de 10.000
residents ja han
escollit

**Viatges sa
Tramuntana**

Carrer 31 de desembre,12
Tel: 204600. Fax: 204450
Palma de Mallorca

SANICALOR

SALES DE BANY

**SANITARIS, CALEFACCIÓ,
AIRE CONDICIONAT,
PISCINES, CERÀMICA, GRES,
ACCESSORIS DE BANY**

Exposició

Ausiàs March, 38
Tl. 29 12 64
Fax 29 12 65
07003 Palma de Mallorca

**Exposició, oficines i
magatzem**

Gremi dels Boters, 19
Tl. 43 02 00
Fax 43 14 80
07009 Palma de Mallorca